

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 ft. —
Fél évre . . . . . 3 ft. —
Ervényesítés . . . . . 1 ft. 60 kr.

Előfizető lehet csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmaton.

A lapaszelési részre s a nyitlathoz vonatkozó mind a külsőben s a szerkesztésben is közzéadók.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetési díja:

Öt soros hirdetés . . . . . 5 k
Helyre minden hétköznap . . . . . 30 k
Nyitlathoz garra . . . . . 20 kr

Hirdetési díjra a kiadó. Helyre s a külsőben hirdetések jutányosan csak állíthatók.

Előfizetési díjak, reklámok s a hirdetések a kiadónak tartoznak.

B.-Gyarmat máj 24-én.

A községi számadások 15 kivételével a mai közgyűlés egyik tárgyát képezik. — A szakbizottság felülvizsgálati jegyzőkönyveiben nem olvashatunk azokra sok dicsőretestet. Itt ott csillamlík fel egy-egy község, mely példás gazdálkodást tüntet elő, de a legtöbbje — a corruptió szóval áll, melytől, ha az intelligens osztály indolentiája oly mérvben növekszik, mint az észlelhető; vissza nem tartja semmi sem. A községi törvény — a tisztán őrözött alkotmányos jogok folyamánya volt; de a honfűi kobelnak el kell szorulnia, midőn látja, hogy eme szép törvény miként tétetik nevétségessé a közöny, — s az emellett fejlődő lelketlenség által.

A legtöbb számadás még a kellő szabályozottsággal sem volt készítve, mely okból azok felülvizsgálata egyike volt a legterhebb feladatoknak.

Es alakú tekintet azonban meg nem akasztá a számvizsgáló bizottság tagjait abban, hogy a számlák körlehetlenségéből következőt ne vonhassanak egyes községek gyarapodására vagy süllyedésére, a municipális törvény végrehajtásának önzetlen képviselőre vagy lelkiismeretlen sáfarkodóra.

Nógrádmegye községei igen alacsony budgettel kormányoznak; a községi élet cultur fejlődésére való szükségleteket sem az előirányzat sem a község „Kiadásai” rovata nem öleli fel; azonban e kevés is oly kiadásokban oszlik meg, melyek nem a község gyarapodását mozdítják elő, hanem a legnagyobb részt az előjárók minden kigondolható költségeinek fedezésére szolgálnak. Hogy e költségeket az illetők, ha kell, okmányokkal is beigazolják, az kötelesség nem szenved.

A legfőbb, mire a számvizsgáló szakbizottság a község előjáróit, — szigorú felelősség mellett — utasíthatni kéri, a következőkben vonható össze:

1) Hogy oly kiadásokat, melyek nem az egész községet illetik, hanem csupán magánosokat, vagy egyes hitfelekezeti csoportokat; ne vétessenek fel a községi számadásokba.

2) Hogy a számadások nagyobb ellenőrzés és nyilvánosság mellett történjenek; az előjárók az 1871 XVIII t. cz. 128 §-a azon meghagyásán kívül, hogy a számadások a képviselő testületi közgyűlést 15 nappal megelőzőleg közzé kell tenniük; egyszerűségi a f. évi május havi közigazgatási bizottsági ülés azon határozatának fogantatja vételére is

utasítsassanak: hogy a községi közgyűlésekre a községi képviselők név szerint írásban meghívandók.

3.) Azon pótdobhártrálékok, melyek több előző évről felmaradtak, de behajthatatlanságuk kétségelenné vált, — nehogy zavarólag hassanak a pénztári kezelésre, — irassanak le.

4.) A község pénztárából kiutaltványozott azon összegek, melyek magán felek elleni végrehajtással megbízott csendlegények ellátására kiadottnak, a községi számadásokba fel nem vétethetnek. Mivel ily kiadás csak előleg lehet, mit a számadó, ha a maga felelősségének kiadott, a végrehajtást szenvedő felektől bekövetelhet.

5. Ha a föld, rét, korcsma vagy egyéb jövedelmi ágat képező bérletek alázállanak, azok igazolandók; mert különben az előirányzati összegek erejeig fognak marasztaltatni a számadók.

6.) A szegény alapra esendő törvényes rész kiadására minden számadó szigorúan utasítsassék. Végül

7) Hogy a számadások és költségvetések két példányban terjesztessenek be. A községi élet alapját képező a közséletek, ha azt nem tartják tiszteletben a hivatottak, úgy megérdemlik azt, hogy az önkormányzati jogtól megfosztassanak. Azért videant consules!

A községi számadások — 15 kivételével felülvizgáltattak a számvizsgáló bizottság által. Számadásaikat a következő községek nem adták be, a nógrádi járásból: Nógrád, A.-Szécsényke, F.-Szécsényke; a szécsényi járásból: Karancság, Ság-Ujfalu, Szalmatorcs, Etes, K.-Hartyán, Sós Hartyán; a fülöki járásból Berzencze, Cseh-Brezó, Pultár, Somoskő, Sós-Lehota, Zelenne. Az illető községek számadói ellen a fegyelmi eljárás megindítását véleményezte az állandó választmány, mit, hisztük, a közgyűlés jóvá fog hagyni.

A vadkerti kórorvosi választást az állandó választmány megsemmisíté, s új választást hoz javaslatba

Losoncz város számadását, mely különben jólvan elkészítve, a megyei számvizsgáló bizottság azért utasította vissza, mivel a polgármester és képviselő tagok által nem iratott alá.

B.-Gyarmat 1877. máj 22.

Azon bajok között, melyek önsúlylyal nehezdednek hazánkra s ösz-

szes intézményeinkre, alig van nagyobb, mint azon aránytalanság, mely társadalmi állapotunk szűke szükségleteink és jövedelmi forrásaink között létezik. Ezen baj, ha idejekorán orvosolható nem lesz, igen könnyen végzetes lehet hazánkra nézve. Mezőgazdasággal foglalkozó nép voltunk s az vagyunk ma is nagyrészt. Azon boldogabb multban, melyre azon jó öregök és tanulni nem szerető fiatalok, kik a tudománytanácsolta okosabb gazdálkodási elvekkel megbarátkozni nem tudnak, nem is akarnak, oly gyakran szeretnek hivatkozni, — a természet bőven osztogatta ajándékait; nem mintha akkor a természet édes, most pedig mostoha anyánk volna, vagy mintha akkor elemi csapások épen nem lettek volna: hanem mert akkor a még kevésbé elhasznált, kevésbé elcsigázott föld, több termést adott, szükségleteink, igényeink és terheink tetemesen kevesebbek voltak. Ma a rablógazdálkodás által elcsigázott, termőképeségében nagy mértékben hanyatlott föld csakélyebb, aillányabb s ez idő viszonyosságai ellenében kisebb ellentállásra képes természet ad, holott igényeink, szükségleteink és közterheink az elmúlt 20 esztendő alatt legalább is megtizzsereződtek.

Iparunk, az is volt a rég mult századokban, még pedig, mint ma már bizonyos, egyes szakokban európai hírd. Most is nemhogy emelkednék, gyarapodnék, hanem inkább, hála osztrák testvéreink atyáskodó gondoskodásának, saját úrhatnámáságunknak és élbetelenségünknek, napról-napra hanyatlík. Úrhatnámáságot mondtam, mert mi diplomatikus nemzet vagyunk. Nálunk iparosnak lenni, kézi munkával keresni kenyeret, még mindig meglehetősen szűgyen. Nálunk iparosra csak szegény emberek gyermekei adják magokat, kiknek nincs módjukban, hogy tanulhassanak s urakká képezhessék magukat. Vagyonos ember gyermeke csak akkor lesz iparos, ha a butasággal határos gyenge észtehetőségei nem engedik, hogy még pénzének latbavetésével is diplomatikus emberré lehessen. Ily elemeken nyugvó ipar, még ha a nemzet a legnagyobb lelkesedéssel pártolná, a kormány atyailag dődelgetné s szomszédainak jóindulattal viseltetné is iránta, vajmi bajosan boldogulhatna és virágozhatnék; hát még mikor mindez nem, vagy épen az ellenkező történik. — Élbetelenségükről nem szólok bővebben; messzire vezetne, talán még a politikába is, ez pedig nem ide való.

Az elmondottakat azonban csak általánosságban állítom s épen nem akarom úgy érteni, mintha nekünk nem volnaak derék iparosaink. Hála istennek, vannak. Azt sem mondom, hogy nálunk egyes, vagy talán minden iparcziket is nem tudnak oly jól, oly finomul előállítani mint külföldön: hisz a szegedi s egyéb kiállítások meggyőzettek mindenkit az ellenkezőről. De tény, hogy nincs virágzó, nincs terjedelmes iparunk, mely képes volna szükségleteinket csak némileg is kielégíteni: tény, hogy míg hazai iparczikjeink általánosságban többnyire sílányabbak a külföldieké, addig mégis tetemesen drágábbak. Innen van, hogy szükségleteink nagy részét külföldről szereztük be, mi által a nemzeti vagyon aránytalanul nagyobb mennyiségben vándorol túlünk külföldre, mint mennyi onnan bejön. Innen van, hogy nálunk egyik legjövődelmesebb foglalkozás valamely külföldi gyárosnak vagy nagy iparosnak bizománysosa lenni, mert a külföldi iparcziket még a bizománydíjs egyéb költségek hozzászámításával is olcsóbbak, mint a hasonló minőségű belföldiek.

A fölemlített körülmények eredménye, hogy öszes állami s egyéb kiadásainak nagy részét mezőgazdasági jövedelmeink fűdözik s hogy nemcsak az egyszerű gazda, de még a miniszter is (volt rá eset) az esőre és napfényre alapítja számításait. Ezek bizony elég ingatag alapok. Tagadhatatlan ugyan, hogy a napfénynek és esőnek nagy befolyása van nemcsak közvetlenül a mezőgazdaságra hanem közvetve az iparra is, de azért valamely számításra néve nem szűnek meg ingatag alapok lenni. Tény, hogy ha nálunk egy rossz termés után dő van, nemcsak állambástartásunk forgattatik föl fenekestől, nemcsak egy-két évig siratjuk a rossz időjárást, hanem szerencsétlen hitelviszonyaink folytán a józan polgároknak is egy része tönkre megy, más része pedig oly terhekbe veri magát, melyek alatt évtizedekig nyög, ha ugyan sikerül neki a menekülés.

A tapasztalás meggyőzhetett már mindenkit, ki e tárgy fölött gondolkozott, hogy culturállam a maga óriási szükségleteivel, humanus és nem humanus (óriási állandó katonaság) intézményeivel tisztán vagy nagy részét mezőgazdaságból fűn nem tarthatja magát még akkor sem, ha a gazdálkodás nem oly barbár módon megy, mint sok helyen nálunk, hanem figyelembe veszik a józan ész és tudomány tanácsait. Egy művelt nemzet tehát, ha műveltségi

igényeiről a így létéről is lemondani nem akar, okvetlenül kell, hogy a mezőgazdaságon kívül más jövődelmi tényezőkről is gondolkodjék.

1877 évi május hó 15 napján B. Gyarmaton Mátyás Károly alispán ur elnöksége alatt Detrich Zeigmond, Felsenburg Henrik, Hanszky László, Komjáthy Anselm, Pajor István, Reményfy József és Vitális István jelenlétében tartott központi választmányi ülésen felvett]

Jegyzőkönyv.

I. az Olvasatott: A m. k. Belügyminisztériumnak f. évi ápril 22-én 18673 sz. a. kelt körrendelete, melyben az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének évenként hivatalból kellő kiigantását rendelő 1874. XXXIII. t. cz. 40 §. szerint már szükségessé lett intézkedésekre azon figyelemmel hivatalból a központi választmány, hogy ezen intézkedések a 874. XXXIII. 875 VI. és 876, XVIII. törv. cikkükben meg szabott módon és időben pontosan teljesítesse.

Az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének az 1874. XXXIII. t. cz. 29 §-a szerint évenként szükséges kiigantására ugyanazon törvény 40 §-ban meghatározott idő már elérkezvén, a választók ez évi összeírásának megkezdésére f. é. június hó 1-6 napja oly módon tisztek ki, hogy ezen összeírások ugyanazon hó 14-ig mind a hat választó kerületben eszközöltesse. E végből összeíró köldöttégek tagoknak:

A b-gyarmati választó kerületben jelen. I. B. Gyarmat és Vadkert nagy községek, csatári, dejtári, sz. kovács és szügyi körgyűlésekre néve, Reményfy József elnöksége alatt Vitális István és Kacsóvics Ferenc.

II. A busai, csergályi, kékkői és zselői körgyűlésekre néve Blaskovics Ferenc elnöksége alatt Bende Sándor, Meszka András.

Nógrádi választó kerületben I. Nagy Orszai nagy községre, a bodonyi, f. sápi, rétségi, romhányi és tereskei körgyűlésekre néve Angyal Lajos elnöksége alatt Komáromy Boldizsár és Soóki László.

II. Kősd nagy községre a petényi, dícsendi, nógrádi, nádincsi, penzi és verőcei körgyűlésekre néve Seitovszky János elnöksége alatt Petrovics István és Rozgonyi Gábor.

A szecsenyi választó kerületben. Szócsey nagy községre a ludányi endrefalui, kar. kezei, kar. sághi megyeri és varányi körgyűlésekre néve Teraszky István elnöksége alatt Pintér Sándor és Dubraviczky Ádám.

A sziraki választó kerületben. I. A bercezi, bujáki, csegi, kálói, palotási számohányi, szentiványi, terényi és vasvárosi, körgyűlésekre néve Podhorsky Pál elnöksége alatt Nodocsky Géza és Plachy Gyula.

II. Szirák, Csece, Szöllös, nagy községre, herédi, jobbágyi és lórincai körgyűlésekre néve, Pozostocky János elnöksége alatt Világi Nándor és Schmid József.

A losonci választó kerületben. I. Losonc városra, abolvai, divinyi, gácsi, lönyabágyai és losonci tuzári körgyűlésekre néve Pokorny Gusztáv elnöksége alatt Alk György és Godál Elek.

II. Alsó Szatregovai, nagy libercei, tiszovnyiki és vilkai körgyűlésekre néve Ormsy József elnöksége alatt Halász Ferenc és Kresák Ferenc.

A füleki választó kerületben. I. Füle és S. Tarján nagy községre czeredi, homok tereszei, kis tereszei, lapujtói, raycolci és zagynai körgyűlésekre néve Zemlinzky Remé elnöksége alatt Hankus Lajos és Otokóczy István.

II. Málnapataki nagy községre, galsai, pinczi, poltári, rappi, ronyai és szinobányai körgyűlésekre néve Br. Baratta Alajos elnöksége alatt Herman Imre és Váci Gábor. Választván meg, a fentebb idézett törvény különben pedig annak 36, 37, 38 és 39 szakaszai szerint kell eljárás, és az összeírásoknak jövő június hó 14-ig ezen központi választmány elnökséghez kell bekielentésre szolgáltatni.

Annak meghatározása, hogy a fentebb kitett határidőn belül (június 1-től 14-ig) mely községben s mely napon eszközöltesse az összeírás az illető köldöttégek elnök jogkörébe tartozván, erre néve az összeíró köldöttégek elnökök az idézett törvény 32 §-ban képest egy intézkedések, hogy azon határonapról, melyen az összeírás nagy községbeli választókra néve magában a nagy községben, körgyűlésekre adott kis községbeli választókra néve pedig az illető körgyűlések székhelyén eszközölendő lesz, a községi előjárás és választás jogossági lakosság az összeírás megkezdését 8 nappal megelőzőleg írásban értesíték.

A választók összeírásánál követendő eljárása néve pedig rendeltek:

1-6. Hogy amennyiben némely körgyűlésegi csoportba más választó kerületből, és más szirói járásba tartozó községek vannak beosztva, ezekre néve az összeíró köldöttégek tekintet nélkül arra, hogy a község, mely választó kerületbe vagy szolgabirosgba tartozik, a névjegyzéket elkészíteni kötelesek, és a névjegyzék minden községre néve külön íven betűrendben készítenendő.

7-8. Az összeírások megkezdése előtt minden községre néve meghatározandó, s a névjegyzékre is felirandó azon egyenes államadó összege, mely a legkevésbé megtrótt egyenlő árberki telek után helyben, vagy a helyi viszonyoknál fogva hasonló (szomszéd) községekben fizetetik, s amennyiben némely községben árberkiég nem létezik, ezekhez a választási törvény 107-ik §-a értelmében hasonló szomszéd községeknek tekintendők.

A b-gyarmati választó kerületben. 1. Bakó községre néve Csasztró község 2. Riba községre néve Csasztró község 3. K. Körtöcs községre néve N. Körtöcs község 4. K. és N. Kér pusztákra néve Varbó község 5. Pető községre néve Sz. Kovács 6. Söjj községre néve Marczal község.

A nógrádi választó kerületben. I. F. Bodony községre néve A. Bodony község 2. Pecz községre néve Keszeg község 3. Berki községre néve Horpács község 4. Szántó pusztára néve Tolmács község 5. A. Szátok községre néve F. Szátok község.

A szecsenyi választó kerületben. I. Dolány pusztára néve Endrefalu község 2. Hollókő községre néve Lőcs község 3. Póstény községre néve Halászi község 4. P. Teres pusztára néve Sz. Teres község 5. Kis-Haláp községre néve N. Haláp község 6. K. és N. P. Géczeke néve Megyer község.

A sziraki választó kerületben. I. Szent Irány községre néve Alsó Told község 2. Csengerháza községre néve M. Verebély község 3. Garáb pusztára néve M. Verebély 4. Csontfalu köz égére néve Szöllös község.

A losonci választó kerületben. I. Baláshuta községre néve Felső-Tiszovnik község 2. Bzova községre néve Diviny Orszai község 3. Gács községre néve Maskova község 4. L. Tuzár községre néve Mikai község.

A füleki választó kerületben. I. Somoók községre néve S. Ujfalu község 2. Husziny községre néve Rapp község 3. Keresztúr pusztára néve Pincz 4. Romhány községre néve Rapp község.

3-szor. A pusztai birtokosok adózási tekintetben illetékes községükhöz tartozóknak tekintendők.

4-szer. Az állami egyenes adók befizetésének igazolása tekintetéből, azokra néve kik közvetlenül valamely kir. adóhivatallal illetik adójukat, e megyebeli m. k. adóhivatallalhoz alispán ur által megkeresvény intézendő a végűl, hogy az adó közvetlenül állami pénztárba fizetők adó tartozásai kimutatását tartalmazandó névjegyzéket küldjék meg, és alispán ur azokat az összeírásoknak adja ki, — a községi pénztáraknál fizetők néve pedig, a községi előjárások szoros költelenségévé tételük, hogy az egyenes államadók községi főkönyvét (B. tabellát) úgy az adók egyéni mennyiségére, mint az adók befizetésére néve teljesen kibőlten, személyes felelősségük terbe alatt oly rendbe hozzák, hogy összeírások idején az minden egyes adózóra néve világos kimutatással szolgáljon.

5-ször. Ugy a B. tabellákat mint a választók utóbbi névjegyzékét a községi előjárók az összeíró köldöttégek rendelkezésére bocsátani, s azokkal az összeírás helyén megjelenve, a szükséges felvilágosításokat megadni kötelesek; — az összeírásoknál szükséges egyéb adatok és okmányok kiadása iránt kellő intézkedések megtételével pedig elnök alispán ur bizatik meg.

6-szor. Az utóbbi összeírásnál tapasztalt tévedések elhárítása tekintetéből az összeírók figyelemzetnek arra is, hogy miután az összeírás értelmi rovataba csak a választási törvény 9. §-ába megnevezettek veszelhetők, a nem okleveles gazdasítók és erdészek, úgy azon gyári, vasuti és bányászati is, kik oklevél hiányából az idézett törvényszakas alapján értelmi rovata nem vehetők, a 7-ik §-ban meghatározott jövedelemadó alapon írhatók össze.

7. Szer. A választásra jogosultak körül az összeírásban csak azok veendők fel, kik a mult 1876. évi egyenes államadójukat vagy adótartozásait egy évi illetménynek megfelelő összegét f. év ápril 15-ig lefizették.

Miről a község és községi előjárók hiv. Értesítő útján, a kiküldöttek pedig jelen határozat közlésével és azon figyelemzetével értesítendők, hogy fuvarberekén kívül más utazási költségek meg nem térítendők, de a kiküldöttek hazafias érületébe biva, elvárja a központi választmány, hogy megbizásukban ugys teljes készséggel fognak eljárni, s csak tényleges kiadásokat fognak felszámolni.

8-ik sz. Elnök alispán ur hivatkozva a választási 1874. XXXIII. törvény 40. §-nak azon rendelkezését, mely szerint a jövő június hó közepéig már beterjesztendő összeírások alapján a névjegyzékek összeállítása megkezdendő, ezen központi választmány közlelőli öléseken határidőül június hó 15-ik és következő napjait hozta javaslatba.

Elfogadván, a központi választmány tagjaival tudatni rendeltetik, és ezen, alispán ur által egy választmányi tag közbejöttével hitelesítendő jegyzőkönyvnek egy példánya a m. kir. belügyminisztériumhoz felterjesztetni, más példánya pedig levéltárba tétetni rendeltetik.

Kiadta a központi választmány jegyzője Komjáthy Anselm.

A párizsi köskilállítás budapesti vidéki bizottsága május 13-án a budapesti kereskedelmi és iparkamara üléstermében Ráth Károly (főpolgármester) bizottsági elnök elnöksége alatt ülést tartott, melynek első tárgya a földmívelés, — ipar és kereskedelemügyi minisztérium azon leirata, melyel az albizottságok székhelyére és területére néve a bizottság részéről tett javaslat, valamint az eszközölt választások megerősítettnek. Ennek kapcsán az idő előrehaladtóságára való tekintetből az albizottságok mielőbbi megalakulása határozatán el, az albizottságok székhelyeit kijelölt városokban levő mezőgazdasági és ipari egyesületek, a hol pedig ily egyesület nem létezik, a vidéki bizottságnak az illető városban lakó tagjai megkeresztetni fognak, hogy az albizottságok: május hó végeig megalakítsák, s ennek megtörténtével az eszközölt választásokról, valamint az illető vidéken a kiállítás iránt várható részvételről a vidéki bizottságot jun. hó 3-ig értesíték.

A nógrádmegyei gazdasági egyesület már megszűnván, Beniczky Gyula és Pokorny Sándor losonci polgármester kik egyuttal a budapesti vidéki bizottság tagjaival választattak, fognak a losonci vidéki bizottság alakítására megkeresztetni. Minthogy továbbá a bizottságnak Kaločan lakó tagja nincsen, pótlólag még Gajáry Antal szolgabíró is a budapesti vidéki bizottság tagjának választott.

Az előbb érieltett miniszteri rendeletben nem lévén világosan elődntve azon kérdés, vajjon Honfölgye a budapesti vidéki bizottság területéhez tartozók-e? ez iránt a minisztériumhoz újabb felterjesztés fog intéztetni. A budapesti kereskedelmi és iparkamara átírta, mely szerint a kamara a budapesti vidéki bizottság költségeinek fedezéséhez 1000 forint hozzájárul, köszönettel tudomásul vettett.

Ugyane kamarának közlése, hogy a bizottsági tagagról lemondott Volny József helyébe Dr. Szabóky Adolf lón a budapesti vidéki bizottság tagjának megválasztva, továbbá az nyvidéki albizottság megalakulásáról a minisztérium útján vett értesítés tudomásul vétett.

Kovács László bizottsági alelnök részletesen kifejtvén azon nagy előnyöket, melyek az állattenyésztés s különösen a lötenyésztés fejlesztéséből az ország háramának, kiemelte annak szükségét és kívánatosságát, hogy gazdaságunk ezen ága a párizsi kiállításon méltóan képviselve legyen. Szóló ezt csak úgy véli elérhetőnek, ha az illető kiállító a kormány részéről oly irányban támogatásnak, hogy az állatoknak Budapestre szállításán kívül egyéb költséggel és kocsikázzal ne terheltesse. A bizottság e felszólalást általános helyesléssel fogadván, felkérte az indítványozót, hogy a megpöndített eszme részletes kivitelére vonatkozó munkálatait a központi kiállítási bizottságban leendő felterjesztés végett dolgozzon ki.

Miután még a kiállításra vonatkozó szabályzatokból a bizottság részére szükséges példányok száma megállapított és a végleges elfogadott ügyviteli szabályzat kidomtatása elhatározott, az ülés a. u. 1 órakor befejeztett.

Tanúgy.

Bánk, máj. 17.

T. Sz. úr! Igéretem szerint ez alkalommal a szügyi ev. dekanátusban a magyar nyelv tanítási ügyének mikénti állásáról írom e sorokat.

A mióta a nógrádi ev. esperesség határozatilag kimondta, hogy a magyar nyelv az esperesség minden iskolájában mint kötelező tantárgy tanítások, mely intézkedés, megjegyzendő, pótolja nálunk a 68-diki iskolai törvény ebbeli hiányát, hogy a magyar nyelvnek az ország minden iskolájában, mint kötelező tantárgynak tanítását figyelmen kívül hagyta, de mely jelentős hiányt és hibát a legutóbbi időben tudvalevőleg több megye és város a törvény hozatalát kípótlóni sürgeti; a mióta vannak több derék hazafias tanítóink, kiknél a hazafias szellem, a magyarosítás szükséges voltának átérzése kitünik, kik nem annyira a betű szerinti kerpességi utasítás miatt, mint önkéntes és készséges oda adással, a haza, nemzet és nyelv érdekében minden idejüket és koserves éremelmüket feláldozni látszanak; ez esperesség több iskolájában joggal és lelkiismeretesen mondhatjuk, hogy a magyar nyelv tanítási ügyére és kitűnő lábón áll.

Erre vonatkozólag szorítkozom itt egyetűl a szügyi körre, hol a legutóbb tartott iskolai vizsgálatok alkalmával nagy részt személyesen győződtem meg a magyar nyelv tanításának és általában állapotának kitűnő voltáról.

Nem tallok, ha azt állítom, hogy e körben nincs iskola, melyben az ország nyelve rendszeren, nagy odaadással és kitartással ne tanítassék, nincs tót ajku tanítvány, ki legalább III-ik osztálytól felfelé magyarul olvasni értelmek, emélmekni, több helyütt p. o. Legéden és Mohorán a tanjárgyak felét magyarul tanulni és ezekből ekkép vizsgálni ne bírja és ne tudna, de nincs szülő sem, mely teljes megelégedéssel ne viszonzná a derék tanító urak hathatós működését.

Ezen kívül megelégedéssel nézhetünk mi is azon iskolák felé, hol egyes férfiak és családok már eddig fnyes érdemközorót vrtak ki maguknak az egyház és iskola, a hazafias szellem terjesztése és magyarosítás terén. — Legéden Kálmán Zeigmond földbirtokos és eszmeselők egyházi felügyelő; Barányban, Sreter Alfréd földbirtokos és Puts Lajos ev. lelkész urak; Szügyben a jótékonyágról ismert Fáy Albert és Benyiczky stb. családok. Anyagi és szellemi iskolai pártfogásukkal minden telbetűt elkövetnek, hogy egyszer az idegen ajku iskolákban és községekben — az iskolánál kezdve — más nemzetek példájára terjesztők édes hazánk szep nyelvét s biztosítsuk a nemzet jövőjét, — érdemének hálás említtet.

Mattoni-féle
**BUDAI KIRALY-
 KESERÜVIZ**
 MATTONI és WILLE, BUDAPESTEN
Budai keserűforrásból készült tulajdonosát.

É R T E S I T É S.

Alulírottak van szerencséje a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy fényképészeti műterme itt helyben már csak rövid ideig lezár nyitva.

Azon nagyrabecsült bizalomért, melyben a n. 6. község úgy ad mult mint ez évben méltatni kegyeskedett, hálás köszönetemet nyilvánítom, egyszerűm figyelemzetem a következőkre:

1. Az általam kiállított látogatójegy-fényképek 1 firtal, cabinetképek 4 firtal minden tizenkettő (Duzend) olcsóbb a másutt kőszültöknél.

2. A tisztelt megrendelők nem közeleztetnek hoteleg a képek átvételére várni, de 2-3 nap alatt átvesszik a mutatványképet, s ha az izléseknek meg nem felelne, minden utófizetés nélkül új levétel eszközöltetik.

3. Kezeskedem a képek műszaki kidolgozásért, szép s hibátlan kiállításáért.

4. Nem közeleztetik előlegezt fizetni, sem elutasításon után póstautánvételi küldvényre várni, mert a becses megrendelőnek a képek itt helyben átadhatnak, aazonnal meggyőződhetik azok jó a tisztza valódiságáról.

Vásári láрма jelenleg már nem ér semmit, csak a tisztza és jó készítmény dicsőéje önmagát, a hogy félrevezetésül óvjam a t. cz. közönséget, tudatom, hogy fényképészeti műtermem, mint eddig, jelenleg is Kristóffy örökösök lakásán van felállítva.

Becses sziveségükbe ajánlott
 mely tisztelettel

Weidner Henrik,
 fényképész.

(2-2)

Levélbeli megrendelések pontos elkészítése.
Gyönyörű szép női ruhakelmék
a legújabb vallásosságban
bámulatos olosón
HAMBURGER ADOLF
 divatár-raktárból
Budapest
 Korvasharaszeg-utca 8.
 Minták ingyen és bérmentve.
 5748

(10-10)

A tisztelettel alulírottak, kiknek kizárólag a fényképezést terén már tavasz óta az egész országban előnyben ismerik, van szerencséje a t. cz. közönséget tudatni, hogy jelenleg, az évnek utolsó napjain, **Magyar Népfőiskola** "Közös-utó" épületében tartanak körúthoz B-Gyarmaton működést meghosszabbítván, Baricz János sr házában kintán 220 sz. a. (a "Műhely" mellett) fényképezési felvételket eszközöl, melyek után a képek alulírottak bédapesti műtermében (Szereshetter 9. sz.) elkészítetik, s a megrendelő községükben a leggyorsabban kézbesítetik fognak.

Alulírottak értesítik s különös ügyvel értesítenek vérfertőtől és elapadásától fényképez, melyek kívánatra díjazásnyáiban is elkészíthetnek. Különösen pedig vérfertőt fényképez azok, melyek ritka és felette művészi kiválóok nére valóban európai hírre verődnek.

Ilyenféle művészi tökélyt kizáró fényképezések, különösen magyar néi szépségeknek grófmány helyben is fentemelt fényképezési műtermében közzéadásra ki vannak állítva.

A fényképek tisztelettel sőt az utófényre, azponkint díjlelti 10 óráig díjtalan 5 óráig csak készíthetnek.

Szerepek kerakra való tisztelettel sőt (még a leggyorsabban is) a legújabbakban vértettek is.

Firtal utófényképek és gyarmatossági sőt világos színt legjobban ajánlom.

Tisztelettel

Schrecker I. Fia,
 magyar királyi, wirtshaus királyi, bécsi és sáncsári királyi sőt fényképész, Ferenc József és királyi szentivendéki hercegi udvarnok, vándorok, sőt a királyi királyi szentivendéki, a királyi porosz, a királyi szász, a királyi magyar, a magyar királyi udvarnok, sőt a királyi magyar királyi udvarnok tulajdonos.

Meghívás.

A losonczy gőzmalom részvénytársulat által folyó évi június 5-én délelőtti 10 órakor a társulat irodájában Losonczon tartandó

VI-ik rendes közgyűlésre

a t. cz. részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgy:

1. Az igazgatóság jelentése a mult üzletv eredményéről
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg bemutatása és az osztalék meghatározása.
4. Az alapszabályok 22. §-ának kiegészítése.
5. Bejelentett indítványok.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg és számadásról jelentés folyó évi május 22-ik napjától kezdve a társulat irodájában kitétetik, a részvényesek által megtekinthetők.

A t. cz. részvényesek szavazatuk gyakorolhatása tekintetéből ezennel felhivatnak, hogy az alapszabályok 18. §-a értelmében eredeti részvényeiket a közgyűlés előtt három nappal a társulat pénztárába tegyék le, vagy a közgyűlésre magukkal hozzák el.

Losonczon, 1877. évi május hó 16-án

gróf Forgách Antal,
 igazgatóság elnök.

(Utányomás nem díjaztatik.)

(2-1)

Haszonbéri hirdetmény.

Mesko-Szentmiklóssy Etelka csódtömögéhez tartozó, Nógrádmegyében Erdő-Tarcsa községében fekvő birtokrész 1200 négyszögöllel, 314 hold gazdasági épületekkel e folyó 1876. évi Szent-Mihály napjától kezdve két évre folyó évi május 27-én Erdő-Tarcsán reggeli 10 órakor nyilvános árverés útján a csódtválasztmány folyó évi april 29-én kelt végzése folytán haszonbérbe fog adatni.

Bővebb értesítést nyerhetni szóval vagy bérmentesített levél által Niczky Aladár megbízott urnál Erdő-Tarcsán u. p. Szirák, kinél is a haszonbéri feltételek megtekinthetők.

Kelt Erdő-Tarcsán, 1877. évi május hó 11-én

Halász Mózes,
 csódtömögondnok.

(2-2)

Hirdetmény.

4718. - 1879. számú árvaszéki határozat folytán Varsány határában fekvő 200 hold tagosított szántóföld, rét, szőlő, uri és gazdasági épületekkel, melyeknek birói becsértéke 22000 forintban alapított meg, alulirt által szabad kézből eladandók.

B-Gyarmat, 1877. évi május 12-én

Reményty József,
 Jankovics Ilona zárgondnok.

(3-2)